

Απόφαση 9 / 2015 (ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ, ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ)

Αριθμός 9/2015

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

ΣΕ ΠΛΗΡΗ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συγκροτήθηκε από τους Δικαστές της πλήρους Ολομελείας: Αθανάσιο Κουτρομάνο, Πρόεδρο του Αρείου Πάγου, Δημήτρα Παπαντωνοπούλου, Νικόλαο Λεοντή, Σπυρίδωνα Μιτσιάλη, Βιολέττα Κυτέα, Βασιλική Θάνου - Χριστοφίλου και Παναγιώτη Ρουμπή, Αντιπρόεδρους του Αρείου Πάγου, Κωνσταντίνο Φράγκο, Ιωάννη Γιαννακόπουλο, Χρυσόστομο Ευαγγέλου, Δημήτριο Κράνη, Χριστόφορο Κοσμίδη, Δημήτριο Κόμη, Αντώνιο Ζευγώλη, Ασπασία Καρέλλου Εμμανουήλ Κλαδογένη, Γεώργιο Σακκά, Χρυσούλα Παρασκευά, Μαρία Γαλάνη - Λεοναρδοπούλου, Μιχαήλ Αυγουλέα - Εισηγητή, Παναγιώτη Χατζηπαναγιώτη, Ιωσήφ Τσαλαγανίδη, Πάνο Πετρόπουλο, Ευγενία Προγάκη, Ασπασία Μαγιάκου, Βασίλειο Πέττπα, Χαράλαμπο Καλαματιανό, Αθανάσιο Καγκάνη, Μαρία Χυτήρογλου, Ειρήνη Καλού, Αρτεμισία Παναγιώτου, Απόστολο Παπαγεωργίου, Παναγιώτη Κατσιρούμπα, Χρήστο Βруνιώτη, Δημήτριο Γεώργα, Δημήτριο Τζιούβα, Ιωάννη Μαγγίνα, Σοφία Καρυστηναίου, Δημήτρα Κοκοτίνη και Διονυσία Μπιτζούνη, Αρεοπαγίτες (κωλυομένων των λοιπών Δικαστών της σύνθεσης).

Συνεδρίασε δημόσια στο Μέγαρό του, στις 23 Απριλίου 2015, με την παρουσία της Εισαγγελέως του Αρείου Πάγου Ευτέρπης Κουτζαμάνη και της Γραμματέως Αγγελικής Ανυφαντή για να δικάσει την εξής υπόθεση μεταξύ:

Της καλούσας - αναιρεσείουσας: Ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία "Μ. - ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ" πρώην "Μ. - ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ", που εδρεύει στην ... και εκπροσωπείται νόμιμα. Παραστάθηκε ο νόμιμος εκπρόσωπός της Θ. Μ. και διόρισε πληρεξούσιο δικηγόρο του τον Γεώργιο Σάμπαλο, ο οποίος κατέθεσε προτάσεις.

Της καθής η κλήση - αναιρεσίβλητης: Ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία "PERNOD RICARD HELLAS A.E.B.E" και το διακριτικό τίτλο "ΕΠΟΜ Α.Β.Ε.Ε", η οποία εδρεύει στη Μυτιλήνη και εκπροσωπείται νόμιμα, ως καθολικής διαδόχου της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία "ALLIED DOMECQ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ", η οποία εκπροσωπήθηκε από τον πληρεξούσιο δικηγόρο της Κωνσταντίνο Καραγκούνη, ο οποίος κατέθεσε προτάσεις.

Η ένδικη διαφορά άρχισε με την από 7 Μαρτίου 2006 αγωγή της ήδη αναιρεσείουσας, που κατατέθηκε στο Πολυμελές Πρωτοδικείο Αθηνών. Εκδόθηκαν οι αποφάσεις: 4347/2009 του ίδιου δικαστηρίου και 4985/2011 του Εφετείου Αθηνών. Την αναίρεση της τελευταίας απόφασης ζήτησε η αναιρεσείουσα με την από 21 Μαρτίου 2012 αίτησή της.

Εκδόθηκε η 979/2014 απόφαση του Α'1 Πολιτικού Τμήματος του Αρείου Πάγου, η οποία παρέπεμψε στην πλήρη Ολομέλεια του Αρείου Πάγου τον τρίτο από τους αριθμούς 1 και 19 του

άρθρου 559 Κ.Πολ.Δ. λόγο της αυτής αίτησης αναίρεσης. Με την από 14 Αυγούστου 2014 κλήση της καλούσας - αναιρεσείδουσας η προκειμένη υπόθεση φέρεται στην πλήρη Ολομέλεια του Δικαστηρίου τούτου.

Κατά τη συζήτηση της αιτήσεως αυτής, που εκφωνήθηκε από το πινάκιο, οι διάδικοι παραστάθηκαν, όπως σημειώνεται πιο πάνω.

Ο Εισηγητής Αρεοπαγίτης Μιχαήλ Αυγουλέας ανέγνωσε την από 8 Απριλίου 2015 έκθεσή του, με την οποία εισηγήθηκε να γίνει δεκτός ο παραπεμφθείς, με την υπ' αρ. 979/2014 απόφαση του Α'1 Πολιτικού Τμήματος του Δικαστηρίου τούτου, 3ος λόγος της από 21/3/2012 αιτήσεως της αναιρεσείδουσας και την αναίρεση της προσβαλλόμενης απόφασης και για τα αντίστοιχα κεφάλαιά της.

Οι πληρεξούσιοι των διαδίκων, αφού έλαβαν, κατά σειρά, το λόγο από τον Πρόεδρο, ανέπτυξαν και προφορικά τους σχετικούς ισχυρισμούς τους, που αναφέρονται και στις προτάσεις τους και ζήτησαν ο μὲν της αναιρεσείδουσας την παραδοχή της αίτησης αναίρεσης, ο δε της αναιρεσίβλητης την απόρριψή της, καθένας δε την καταδίκη του αντιδίκου μέρους στη δικαστική δαπάνη του.

Η Εισαγγελέας, αφού έλαβε τον λόγο από τον Πρόεδρο, πρότεινε ότι παραδεκτά προβάλλεται ο τρίτος λόγος της κρινόμενης αίτησης αναίρεσης, αφού η προσβαλλόμενη απόφαση κατά την εξειδίκευση της αόριστης νομικής έννοιας της εύλογης χρηματικής ικανοποίησης, ενδεχομένως να υπερέβη τα ακραία όρια της διακριτικής ευχέρειας του δικαστηρίου στον προσδιορισμό επιδίκασης του ποσού αυτής. Κατόπιν αυτών ο Πρόεδρος έδωσε εκ νέου το λόγο στους πιο πάνω πληρεξουσίου των διαδίκων, οι οποίοι αναφέρθηκαν σε όσα προηγουμένως είχαν αναπτύξει.

Κατά την 12η Ιουνίου 2015, ημέρα που συγκροτήθηκε το δικαστήριο αυτό προκειμένου να διασκεφθεί για την ανωτέρω υπόθεση, ήταν απόντες οι Αρεοπαγίτες Κωνσταντίνος Φράγκος, Χριστόφορος Κοσμίδης, Δημήτριος Κόμης, Ασπασία Καρέλλου, Χρυσούλα Παρασκευά, Αθανάσιος Καγκάνης και Απόστολος Παπαγεωργίου. Παρά ταύτα, παρισταμένων, πλην αυτών, πλέον των είκοσι εννέα (29) μελών εκ των συμμετασχόντων στη συζήτηση της υπόθεσης, κατ' άρθρο 23 παρ. 2 του ν. 1756/1988, όπως ισχύει με την τροποποίηση με το άρθρο 44 του ν. 3659/2008, το δικαστήριο είχε την εκ του νόμου απαρτία για να διασκεφθεί.

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

Με την από 14-8-2014 κλήση της αναιρεσείδουσας εταιρίας, νομίμως εισάγεται για συζήτηση η υπόθεση στο παρόν Δικαστήριο.

Αντικείμενο της ερευνωμένης υποθέσεως αποτελεί ο 3ος, κατά το β' σκέλος του, λόγος της από 10-6-2013 αίτησης (για τον οποίο θα γίνει λόγος πιο κάτω) για αναίρεση των πληττομένων με το λόγο αυτό κεφαλαίων της προσβαλλομένης αποφάσεως, κατάληξης της ακόλουθης διαδικαστικής διαδρομής: Η αναιρεσείδουσα, με την από 7-3-2006 αγωγή της, κατά 1) της ήδη αναιρεσίβλητης και 2) της ανώνυμης εταιρίας με την επωνυμία "ALLIED DMECO WRIRITS & WINE LIMITED" (η οποία δεν είναι διάδικος), εξέθετε: 'Ότι το έτος 1968 οι ιδρύτριες αυτής εταιρίες και στη συνέχεια και η ίδια, μετά τη σύσταση της το έτος 1993, είχαν αναλάβει άτυπα την αποκλειστική διανομή

των προϊόντων (αλκοολούχα ποτά) της δεύτερης εναγόμενης στα Δωδεκάνησα, είτε συμβαλλόμενη με την πρώτη (ήδη αναιρεσίβλητη), που λειτουργούσε ως γενική αντιπρόσωπος της δεύτερης στην Ελλάδα, είτε απευθείας με την δεύτερη. Ότι το 2004 η άτυπη, αορίστου διάρκειας σύμβαση αποκλειστικής διανομής μεταξύ των εναγομένων καταρτίστηκε εγγράφως και η διάρκεια της ορίστηκε πενταετής από 1-4-2004 έως 31-3-2009. Ότι με τη σύμβαση αυτή η ενάγουσα ανέλαβε την υποχρέωση να παραγγέλνει και να προμηθεύεται μέσω της πρώτης εναγόμενης, τα προϊόντα παραγωγής και εκμετάλλευσης της δεύτερης, με σκοπό να τα πωλεί χονδρικώς και λιανικώς, ως μοναδική και αποκλειστική διανομέας αυτών στην περιοχή των Δωδεκανήσων. Ότι η αμοιβή της είχε συμφωνηθεί να περιλαμβάνεται στις τιμές μεταπώλησης των προϊόντων. Ότι οι εναγόμενες καθόριζαν τον τιμοκατάλογο των προϊόντων και τα ποσοστά εκπτώσεων με τα οποία πωλούσαν στην ενάγουσα και η τελευταία καθόριζε τις τιμές μεταπώλησης αυτών προκειμένου να επωφελείται των διαφορών από τις τιμές αγοράς. Ότι κατά τη διάρκεια της συνεργασίας της με τις εναγόμενες η ενάγουσα ενεργούσε οτιδήποτε για τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας, την καλύτερη παροχή υπηρεσιών και την αύξηση των πωλήσεων των εναγομένων. Ότι δημιούργησε μεγάλο και σταθερό κύκλο πελατών στην περιοχή των Δωδεκανήσων και προήγαγε σημαντικά τις υποθέσεις των εναγομένων με τους πελάτες αυτούς. Ότι η πρώτη εναγόμενη άκαιρα, παράνομα και καταχρηστικά κατήγγειλε τη μεταξύ τους σύμβαση στις 3-6-2005, κατά τρόπο αντίθετο προς την καλή πίστη και τα χρηστά ήθη, εκμεταλλεόμενη καταχρηστικώς τη δεσπόζουσα αυτής θέση στη σχετική αγορά. Με βάση το ιστορικό αυτό η αναιρεσείουσα, επικαλούμενη αφενός ενδοσυμβατική ευθύνη της πρώτης εναγομένης, λόγω άκαιρης, αδικαιολόγητης και καταχρηστικής καταγγελίας της επίδικης συμβάσεως κατά τις διατάξεις του ΠΔ 219/1991 και περί εντολής διατάξεων του ΑΚ και αφετέρου αδικοπρακτική συμπεριφορά αυτής (αρθρ. 914, 919, 281 ΑΚ και 2α Ν. 703/1977) ζήτησε να αναγνωρισθεί, μετά από επιτρεπτή μεταβολή του αιτήματος με δήλωσή της στα πρακτικά από καταψηφιστικό σε αναγνωριστικό, ότι οι εναγόμενες οφείλουν να της καταβάλουν εις ολόκληρον, εκτός των άλλων: Α) το ποσό των 382.139,62 ευρώ ως αποζημίωση πελατείας, που αντιστοιχεί με το μέσο ετήσιο όρο των κερδών που εισέπραξε από τις πωλήσεις των προϊόντων των εναγομένων κατά την τελευταία πενταετία, Β) το ποσό των 417.423 ευρώ ως διαφυγόν κέρδος (αποθετική ζημία) της (ενάγουσας), συνδεδεμένο αιτιωδώς με την παράνομη και υπαίτια συμπεριφορά της εναγομένης να καταγγείλει την επίδικη σύμβαση, μέχρι τη συμβατική λήξη της σύμβασης, Δ) Το ποσό των 92.659,00 ευρώ, ως θετική ζημία της ενάγουσας από αδιάθετα αποθέματα εμπορευμάτων, Ε) τα ποσά των 6.979 ευρώ και 14.964,60 ευρώ ως ζημία για τις απώλειες της ενάγουσας (διαφυγόντα κέρδη) από τη μη εκτέλεση από την πρώτη εναγόμενη των δύο παραγγελιών, άλλως τα ποσά των 1.974 ευρώ και 4.365 ευρώ, αντίστοιχα, και Ζ) το ποσό των 3.000.000 ευρώ ως χρηματική ικανοποίησή της για την ηθική βλάβη που υπέστη, καθότι η αδικοπρακτική συμπεριφορά της εναγομένης, η οποία κατήγγειλε την επίδικη σύμβαση αιφνίδια, αδικαιολόγητα, καταχρηστικά και με πρόθεση ζημίας της, προσέβαλε την εμπορική της πίστη και φήμη της στην αγορά. Το πρωτοβάθμιο δικαστήριο (Πολυμελής Πρωτοδικείο Αθηνών) με την υπ' αρ. 4347/2009 οριστική του απόφαση, έκρινε την ένδικη αγωγή: Α) ως προς τις αγωγικές αξιώσεις για αποζημίωση πελατείας και για διαφυγόντα κέρδη, αόριστη, και Β) νόμιμη για τις

λοιπές πιο πάνω αξιώσεις της. Στη συνέχεια, απέρριψε την αγωγή ως αβάσιμη ως προς τη δεύτερη εναγόμενη και έκανε εν μέρει δεκτή την αγωγή ως προς την πρώτη εναγομένη αναγνωρίζοντας ότι αυτή οφείλει να καταβάλει στην ενάγουσα το συνολικό ποσό των 72.243,5 ευρώ με το νόμιμο τόκο από την επίδοση της αγωγής και ειδικότερα: α) το ποσό των 35.904,5 ευρώ, ως αποζημίωση από αδιάθετα αποθέματα εμπορευμάτων, β) τα ποσά 4.365 ευρώ και 1.974 ευρώ, για τις απώλειες (διαφυγόντα κέρδη) από τη μη εκτέλεση από την πρώτη εναγομένη δύο παραγγελιών κατά παραδοχή της επικουρικής βάσης και γ) το ποσό των 30.000 ευρώ, για χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης που υπέστη η ενάγουσα εξαιτίας της αδικοπρακτικής συμπεριφοράς της εναγομένης. Κατά της απόφασης αυτής ασκήθηκε έφεση εκ μέρους της ενάγουσας (αναιρεσείδουσας) κατά των απορριπτικών διατάξεων της πρωτοβάθμιας απόφασης, καθώς και αντέφεση εκ μέρους της εναγομένης (αναιρεσίβλητης). Επί των ενδίκων μέσων αυτών, εκδόθηκε η προσβαλλόμενη υπ' αρ. 4985/2011 απόφαση του Εφετείου Αθηνών, με την οποία: Α) η αντέφεση απορρίφθηκε ως απαράδεκτη και Β) η έφεση έγινε τυπικά δεκτή, στη συνέχεια δε απορρίφθηκε ως κατ' ουσίαν αβάσιμη, και επικυρώθηκε έτσι επικυρώνοντας έτσι η πρωτοβάθμια απόφαση. Κατά της αποφάσεως αυτής η αναιρεσείδουσα άσκησε την ένδικη αίτησή της και το Α1 Πολιτικό Τμήμα του Αρείου Πάγου με την 979/2014 απόφασή του: Α) αναίρεσε την προσβαλλόμενη απόφαση (δεχθέν συναφή λόγο της αίτησης), κατά το μέρος που το ουσιαστικό δικαστήριο απέρριψε ως αόριστες τις αγωγικές αξιώσεις της αναιρεσείδουσας-ενάγουσας, όσον αφορά την αποζημίωση πελατείας και τα διαφυγόντα κέρδη και παρέπεμψε την υπόθεση προς εκ νέου έρευνα στο ίδιο δικαστήριο. Και Β) παρέπεμψε, ομόφωνα, στην πλήρη Ολομέλεια, κατ' άρθρο 563 παρ. 2 ΚΠολΔ τον τρίτο λόγο της αίτησης, δεχθέν ότι πρόκειται για ζήτημα γενικότερου ενδιαφέροντος, υπό την ακόλουθη διατύπωση: "Με τον τρίτο λόγο αιτιάται η αναιρεσείδουσα την προσβαλλόμενη απόφαση ... για πλημμέλειες από τους αρ. 1 και 19 του άρθρου 559 ΚΠολΔ, ισχυριζόμενη ότι, κατά παράβαση της αρχής της αναλογικότητας κατά την εφαρμογή των διατάξεων ουσιαστικού δικαίου των άρθρ. 25§1εδ (δ) του Συντάγματος και 932 ΑΚ το Εφετείο της επιδίκασε ως εύλογη χρηματική ικανοποίηση για την ηθική βλάβη της από την καταχρηστική από την πρώτη εναγομένη καταγγελία της μεταξύ τους σύμβασης αποκλειστικής διανομής το ποσό 30.000 ευρώ, που όμως είναι δυσανάλογα μικρό σε σχέση με αυτό που ζήτησε με την ένδικη αγωγή της και προκύπτει από τις συνθήκες της σε βάρος της αδικοπραξίας. Με δεδομένη, ωστόσο, την υφιστάμενη στη νομολογία διάσταση ως προς τη δυνατότητα ή όχι να ελεγχθεί αναιρετικά το μέτρο της επιδικαζόμενης χρηματικής ικανοποίησης λόγω ηθικής βλάβης, ανακύπτει ζήτημα γενικότερου ενδιαφέροντος, το οποίο φέρεται προς κρίση με τον ως άνω αναιρετικό λόγο, γι' αυτό ως προς το λόγο αυτό πρέπει η υπόθεση να παραπεμφθεί κατά τα άρθρ. 563§2 εδ (β) ΚΠολΔ και 23§2 εδ (γ) & (δ) του Οργανισμού των Δικαστηρίων (ν. 1756/1988) στην πλήρη Ολομέλεια του Αρείου Πάγου, αφού η παρούσα απόφαση παραπομπής είναι ομόφωνη, προκειμένου να κριθεί, ειδικότερα εάν η κρίση του δικαστηρίου της ουσίας ως προς το ποσό της επιδικαζόμενης λόγω ηθικής βλάβης χρηματικής ικανοποίησης κατά το άρθρ. 932 ΑΚ αποτελεί κρίση περί τα πράγματα που δεν ελέγχεται αναιρετικά ούτε μέσω της αρχής αναλογικότητας ή εάν αντίθετα η έννοια της εύλογης χρηματικής ικανοποίησης κατά το παραπάνω άρθρο συνιστά αόριστη νομική έννοια, κατά την εξειδίκευση της οποίας ως προς το

ποσό της επιδικαζόμενης χρηματικής υπόκειται, με έμμεση εφαρμογή και της αρχής της αναλογικότητας, σε αναιρετικό έλεγχο για υπέρβαση των ακραίων ορίων της διακριτικής ευχέρειας του δικαστηρίου της ουσίας, δηλ. το ήδη παραπεμπόμενο στην πλήρη Ολομέλεια ζήτημα είναι ευρύτερο του συναφούς ζητήματος που έχει παραπεμφθεί στην τακτική ολομέλεια με τις 1141/2013 και 1942/2013 αποφάσεις του Α2 Τμήματος του Αρείου Πάγου". Ο ρηθείς λόγος ερευνάται στην συνέχεια.

Μειοψήφισε όμως, σχετικώς ο Αντιπρόεδρος Νικόλαος Λεοντής ο οποίος διατύπωσε την ακόλουθη γνώμη: "Ο ερευνώμενος λόγος αναιρέσεως πρέπει να αξιολογηθεί προεχόντως ως αλυσιτελής και εντεύθεν ως απαράδεκτος. Ειδικότερα, κατά τη διάταξη του άρθρου 579 παρ. 1, ΚΠολΔ, αν αναιρεθεί η απόφαση, οι διάδικοι επανέρχονται στην κατάσταση που υπήρχε πριν από την απόφαση που αναιρέθηκε και η διαδικασία πριν από την απόφαση αυτή ακυρώνεται μόνον εφόσον στηρίζεται στην παράβαση για την οποία έγινε δεκτή η αναίρεση. Κατά την έννοια της εν λόγω διατάξεως η αναίρεση της αποφάσεως και επομένως και η εξαφάνιση της μπορεί να είναι ολική ή μερική. Ειδικότερα η απόφαση αναιρείται κατά το μέτρο της παραδοχής της αναιρέσεως, δηλαδή κατά το κεφάλαιο (αιτήσεις παροχής έννομης προστασίας), το οποίο αφορά ο δεκτός γενόμενος λόγος αναιρέσεως, καθώς και εκείνα που συνεχονται αρρήκτως προς τα αναιρεθέντα και επηρεάζονται από την παραδοχή του λόγου αναιρέσεως. Η έκταση αυτή της αναιρέσεως προκύπτει από το συγκεκριμένο περιεχόμενο της αναιρετικής αποφάσεως και κατισχύει κάθε αντίθετης γενικής διατυπώσεως αυτής. Επομένως, στο δικαστήριο της παραπομπής η υπόθεση συζητείται μέσα στα όρια που διαγράφονται με την αναιρετική απόφαση. Αν η απόφαση αναιρεθεί μερικώς, ως προς ορισμένα κεφάλαια της όλης δίκης τότε μόνο ως προς αυτά εξαφανίζεται η απόφαση και η εξουσία του δικαστηρίου της παραπομπής, δεν εκτείνεται στα άλλα κεφάλαια, ως προς τα οποία διατηρείται το δε δικάσιμο της αποφάσεως, το οποίο λαμβάνεται υπόψη αυτεπαγγέλτως από το δικαστήριο, εκτός από τα κεφάλαια που συνδέονται αρρήκτως με τα αναιρεθέντα και επηρεάζονται από την παραδοχή του λόγου αναιρέσεως οπότε συναναιρούνται. Όπως έχει αναφερθεί στην αρχή της παρούσης, η προσβαλλόμενη απόφαση αναιρέθηκε από εκείνη του Τμήματος Παραπομπής κατά το κεφάλαιο αυτής που αναφέρεται στη με στοιχ.(β) αξίωση της ενάγουσας από διαφυγόντα κέρδη ποσού 417.423,00 ευρώ, κατά την οποία η αγωγή αξιολογήθηκε, αντιθέτως από το δικαστήριο της ουσίας, ως ορισμένη και παραπέμφθηκε προς εκ νέου έρευνα στο ίδιο δικαστήριο. Προφανές είναι ότι η ουσιαστική βασιμότητα της εν λόγω αξιώσεως της θετικής ζημίας και ειδικότερα η έκταση αυτής, η οποία συνδέεται και ερείδεται στην άκαιρη και καταχρηστική καταγγελία της συνδέουσας τις διαδίκους συμβάσεως, στοιχειοθετούσα παράλληλα την αποδιδόμενη στην εναγομένη άδικη και υπαίτια από πρόθεση, πράξη, αρρήκτως συνάπτεται και επηρεάζει την θεμελιούμενη στην όμοιου περιεχομένου αδικοπραξία, αξίωση της ενάγουσας περί χρηματικής ικανοποιήσεως λόγω ηθικής βλάβης, με άμεση δικονομική συνέπεια να έχει αναιρεθεί η προσβαλλόμενη απόφαση και κατά το τελευταίο αυτής κεφάλαιο, αξιολογούμενο εντεύθεν του εναντιουμένου κατ' αυτού και παραπεμφέντος λόγου αναιρέσεως, ως άνευ αντικειμένου, αλυσιτελούς και απαράδεκτου".

Ως προς το στοιχείο του "ευλόγου" της χρηματικής ικανοποιήσεως, η κρατήσασα στην Ολομέλεια

γνώμη έχει ως εξής: Κατά την έννοια του άρθρου 932 ΑΚ, το δικαστήριο της ουσίας, αφού δεχθεί ότι συνεπεία αδικοπραξίας προκλήθηκε σε κάποιο πρόσωπο ηθική βλάβη ή ψυχική οδύνη, καθορίζει στη συνέχεια το ύψος της οφειλόμενης γι' αυτήν χρηματικής ικανοποίησης, με βάση τους κανόνες της κοινής πείρας και της λογικής, λαμβάνοντας ιδίως υπόψη ως κριτήρια: το είδος της προσβολής, την έκταση της βλάβης, τις συνθήκες τέλεσης της αδικοπραξίας, τη βαρύτητα του πταίσματος του υποχρέου, το τυχόν συντρέχον πταίσμα του δικαιούχου και την οικονομική και κοινωνική κατάσταση των διαδίκων μερών.

Συνεπώς, εφόσον ο προσδιορισμός του ποσού της εύλογης χρηματικής ικανοποίησης επαφίεται στην ελεύθερη κρίση του δικαστηρίου της ουσίας, που σχηματίζεται ύστερα από την εκτίμηση πραγματικών γεγονότων χωρίς υπαγωγή σε νομική έννοια, το "εύλογο" του επιδικαζόμενου ποσού, δεν αποτελεί αόριστη νομική έννοια και συνακόλουθα η σχετική κρίση δεν υπόκειται στον έλεγχο του Αρείου Πάγου, οπότε και δεν μπορεί να νοηθεί εσφαλμένη, κατά τούτο, εφαρμογή του νόμου (ΑΚ 932).

Μειοψήφισαν εννιά (9) μέλη του δικαστηρίου: οι Αρεοπαγίτες Δημήτριος Κράνης, Ευγενία Προγάκη, Ασπασία Μαγιάκου, Μαρία Χυτήρογλου, Παναγιώτης Κατσιρούμπας, Δημήτριος Τζιούβας, Σοφία Καρυστηναίου, Δήμητρα Κοκοτίνη και Διονυσία Μπιτζούνη, που έχουν την άποψη ότι η εύλογη χρηματική ικανοποίηση, κατά την έννοια του άρθρου 932 ΑΚ συνιστά αόριστη νομική έννοια (ελεγχόμενη για ευθεία ή εκ πλαγίου παράβαση της εν λόγω διατάξεως), κατά την εξειδίκευση της οποίας, με κριτήρια αντικειμενικά, αντλούμενα από το σκοπό του κανόνα δικαίου στον οποίο περιέχεται, υπόκειται, με έμμεση εφαρμογή και η αρχή της αναλογικότητας του άρθρου 25 παρ. του Συντάγματος.

Όσον αφορά το ζήτημα, αν η σχετική κρίση του δικαστηρίου της ουσίας (για τον προσδιορισμό του ποσού προς αποκατάσταση της ηθικής βλάβης), μπορεί να ελεγχθεί αναιρετικά για παραβίαση ευθέως ή εκ πλαγίου της αρχής της αναλογικότητας, η κρατήσασα στην Ολομέλεια γνώμη, έχει ως εξής: Με το άρθρο 25 παρ. 1 του Συντάγματος, όπως αυτό ισχύει μετά την αναθεώρηση του με το από 6/17-4-2001 Ψήφισμα της Ζ' Αναθεωρητικής Βουλής, ορίζεται ότι "οι κάθε είδους περιορισμοί που μπορούν κατά το Σύνταγμα να επιβληθούν στα δικαιώματα του ανθρώπου ως ατόμου και ως μέλους του κοινωνικού συνόλου πρέπει να προβλέπονται είτε απευθείας από το Σύνταγμα είτε από το νόμο, εφόσον υπάρχει επιφύλαξη υπέρ αυτού και να σέβονται την αρχή της αναλογικότητας". Με την νέα αυτή διάταξη ο αναθεωρητικός νομοθέτης επέλεξε να κατοχυρώσει ρητά, από το όλο σύστημα των εγγυήσεων για τα επιτρεπτά όρια των επιβαλλόμενων στα ατομικά δικαιώματα νομοθετικών περιορισμών, την εγγύηση εκείνη που είναι γνωστή ως αρχή της αναλογικότητας. Απέκτησε έτσι ρητή συνταγματική υφή η αρχή αυτή, η οποία, ωστόσο, και προηγουμένως αναγνωριζόταν ως αρχή συνταγματικής ισχύος, που απορρέει από την ίδια την έννοια του κράτους δικαίου, αλλά και από την ουσία των θεμελιωδών ατομικών δικαιωμάτων, τα οποία, ως έκφραση της γενικότερης ελευθερίας του ατόμου, δεν πρέπει να περιορίζονται από την κρατική εξουσία περισσότερο από όσο είναι αναγκαίο για την προστασία των δημόσιων συμφερόντων. Η αρχή αυτή, υπό την έννοια του τηρητέου μέτρου της εύλογης αντιστάθμισης προσφοράς και οφέλους, που αποτελεί, όπως προαναφέρθηκε κανόνα συνταγματικής βαθμίδας, επενεργεί σε κάθε είδους κρατική δραστηριότητα, καθώς και όταν

πρόκειται για αντικρουόμενα συμφέροντα στο πεδίο του ιδιωτικού δικαίου, αφού η έκταση της αρχής αυτής δεν περιορίζεται μόνο σε ορισμένες περιοχές του δικαίου, αλλά, όπως προαναφέρθηκε, και πριν από την ρητή συνταγματική της κατοχύρωση, διέτρεχε το σύνολο της έννομης τάξης και συνεπώς πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά την ερμηνεία και εφαρμογή οποιουδήποτε κανόνα δικαίου. Άλλωστε, με ρητή διατύπωση στο άρθρο 25 παρ. 1 του Συντάγματος η θεσπιζόμενη από αυτήν προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου ως ατόμου ισχύει και "στις σχέσεις των ιδιωτών στις οποίες προσιδιάζει", και οριοθετείται έτσι η υποχρέωση και των αρμοδίων δικαιοδοτικών οργάνων, όταν επιλαμβάνονται της επίλυσης ιδιωτικών διαφορών, να τις επιλύουν κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να υπάρχει μια δίκαιη ισορροπία ανάμεσα στα αντιτιθέμενα συμφέροντα, με παράλληλη προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Συγκεκριμένα πρέπει, τα λαμβανόμενα μέτρα και οι έννομες συνέπειες, να είναι πρόσφορα (κατάλληλα) για την πραγμάτωση του επιδιωκόμενου σκοπού, αναγκαία, υπό την έννοια να συνιστούν μέτρο, το οποίο σε σχέση με άλλα δυνάμενα να ληφθούν μέτρα να επάγεται τον ελάχιστο δυνατό περιορισμό για τον διάδικο σε βάρος του οποίου απαγγέλλονται, και αναλογικά υπό στενή έννοια, δηλαδή να τελούν σε ανεκτή σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό, προκειμένου η αναμενόμενη ωφέλεια να μην υπολείπεται της βλάβης που προκαλούν. Ενόψει τούτων, δεν καταλείπεται αμφιβολία ότι η ως άνω συνταγματική διάταξη, έστω και αν ρητά δεν αναφέρεται σ' αυτήν, απευθύνεται και στον δικαστή, όσον αφορά τις σχέσεις των διαδίκων, καθιερώνοντας αυτήν ως δεσμευτική δικαιοκτική αρχή, όπως και άλλες τέτοιες αρχές που διατρέχουν το δίκαιο και είναι δεσμευτικές (αρχή του σεβασμού της αξίας του ανθρώπου, αρχή της δίκαιης δίκης κλπ). Εξάλλου, η αρχή αυτή, ως διάχυτη στην έννομη τάξη, υπερβαίνει τα όρια της ρητής συνταγματικής κατοχύρωσης της, με την οποία πάντως αναδείχθηκε η σημασία της ως βασικής εγγύησης για την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων, οφείλει δε ο δικαστής κατά την ερμηνεία και την εφαρμογή των διατάξεων της κοινής νομοθεσίας, που άπτονται των δικαιωμάτων αυτών, να προστρέχει στο κρίσιμο για την όλη έννομη τάξη περιεχόμενο της συνταγματικής αρχής της αναλογικότητας, που όπως αναφέρθηκε απορρέει από την αρχή της ισότητας και την αρχή του κράτους δικαίου. Αποτελεί την αντίστροφη μορφή της απαγόρευσης της κατάχρησης δικαιώματος, όταν το ασκούμενο δικαίωμα υπερβαίνει τα ακραία όρια που θέτουν η καλή πίστη ή τα χρηστά ήθη, καθώς και ο οικονομικός και κοινωνικός σκοπός του δικαιώματος. Στην περίπτωση δε υπέρβασης της αρχής της αναλογικότητας πρόκειται για δυσαναλογία μέσου προς το σκοπό, δηλ. το ασκούμενο δικαίωμα έχει απολέσει την αναλογία του προς τον επιδιωκόμενο σκοπό και συνακόλουθα η άσκηση του είναι απαγορευμένη. Επομένως, όπως και η κατάχρηση δικαιώματος, που αποτελεί απαγορευτικό κανόνα, και οριοθετεί αρνητικά την άσκηση των δικαιωμάτων, έτσι και η αρχή της αναλογικότητας αποτελεί κανόνα δικαίου (γενική νομική αρχή), η οποία προσδιορίζει την τελολογική λειτουργία των πάσης φύσεως δικαιωμάτων και του ιδιωτικού δικαίου. Από τα ως άνω συνάγεται, ως γενική νομική αρχή, ότι η έννομη συνέπεια που είτε προβλέπεται από κανόνα δικαίου κατώτερης τυπικής ισχύος από εκείνες του Συντάγματος, είτε απαγγέλλεται από δικαστικό ή διοικητικό όργανο, πρέπει να τελεί, σε σχέση ανεκτής αναλογίας προς το αντίστοιχο πραγματικό, δηλ. να μην υπερβαίνει τα όρια όπως διαγράφονται από τα δεδομένα της κοινής πείρας και της κοινής περί δικαίου συνείδησης

σε ορισμένο τόπο και χρόνο, όπως αποτυπώνονται με την συνήθη πρακτική των δικαστηρίων. Η κρίση δηλαδή του ουσιαστικού δικαστηρίου πρέπει να μην παραβιάζει την αρχή της αναλογικότητας, ούτε να υπερβαίνει τα ακραία όρια της διακριτικής του ευχέρειας, που αποτελεί, γενική αρχή του δικαίου και μέσο ελέγχου της κρίσης του δικαστηρίου, χωρίς να υπάγεται στην έννοια της αναλογικότητας.

Σημειώνεται ότι, κατά την γνώμη δέκα τριών μελών του της Ολομέλειας (Αθανασίου Κουτρομάνου, Σπυρίδωνος Μητσιάλη, Χρυσόστομου Ευαγγέλου, Αντωνίου Ζευγώλη, Εμμανουήλ Κλαδογένη, Γεωργίου Σακκά, Μιχαήλ Αυγουλέα, Παναγιώτη Χατζηπαναγιώτη, Ιωσήφ Τσαλαγανίδη, Βασιλείου Πέππα, Ειρήνης Καλού, Δημητρίου Τζιούβα και Ιωάννου Μαγγίνα), η υπέρβαση των ακραίων ορίων της διακριτικής ευχέρειας εκ μέρους του ουσιαστικού δικαστηρίου (ή της διοικήσεως) συνιστά μερικότερη περίπτωση της παραβίασης της αρχής της αναλογικότητας και δεν θεμελιώνει διαφορετικό η αυτοτελή (έναντι της αναλογικότητας) αναιρετικό λόγο. Ενόψει αυτών, κατά την κρατήσασα στην Ολομέλεια γνώμη, αν διαπιστώνεται παραβίαση της προβλεπόμενης από το άρθρο 25 παρ. 1 αρχής της αναλογικότητας, αλλά και όταν διαπιστώνεται υπέρβαση, από το δικαστήριο της ουσίας, των ακραίων ορίων της διακριτικής του ευχέρειας, ελέγχονται ως πλημμέλειες, του άρθρου 559 αρ. 1 και 19ΚΠολΔ.

Περαιτέρω, από το άρθρο 932 ΑΚ προκύπτει ότι σκοπός της διάταξης είναι να επιτυγχάνεται μία υπό ευρεία έννοια αποκατάσταση του παθόντος για την ηθική του βλάβη, λόγω της αδικοπραξίας, ώστε αυτός να απολαύει μία δίκαιη και επαρκή ανακούφιση και παρηγοριά, χωρίς, από το άλλο μέρος, να εμπορευματοποιείται η προσβληθείσα ηθική αξία και να επεκτείνεται υπέρμετρα το ύψος της αποζημιώσεως για ηθική βλάβη, που δεν μπορεί να αποτιμηθεί επακριβώς σε χρήμα. Με βάση τον σκοπό αυτόν αντλούνται, στη συνέχεια, ως ουσιώδη χαρακτηριστικά της έννοιας του "ευλόγου" εκείνα τα στοιχεία που αποτελούν τα πλέον πρόσφορα μέσα για την εκπλήρωση του εν λόγω σκοπού της διάταξης. Τέτοια στοιχεία είναι κυρίως: το είδος και η βαρύτητα της ηθικής προσβολής, η περιουσιακή, κοινωνική και προσωπική κατάσταση των μερών και κυρίως του παθόντος, η βαρύτητα του πταίσματος του δράστη (στον βαθμό που επηρεάζει την ένταση της ηθικής βλάβης), η βαρύτητα του τυχόν συντρέχοντος πταίσματος του θύματος, οι όλες ειδικότερες συνθήκες πρόκλησης της ηθικής βλάβης. Τα στοιχεία αυτά πρέπει να οδηγούν τον δικαστή να σχηματίσει την κατά το άρθρο 932 Α Κ εύλογη κρίση του (όχι κατά τις υποκειμενικές του ανέλεγκτες αντιλήψεις, αλλά) κατ' εφαρμογή του αντικειμενικού μέτρου που θα εφάρμοζε και ο νομοθέτης, αν έθετε ο ίδιος τον κανόνα αποκατάστασης της ηθικής βλάβης στην ατομική περίπτωση. Συνάγεται δε το αντικειμενικό αυτό μέτρο από τον ανωτέρω σκοπό του άρθρου 932 ΑΚ και, μέσω αυτού, από την όλη κλίμακα των υπερκειμένων σκοπών του συστήματος αποζημίωσης λόγω αδικοπραξίας του ΑΚ. Η κρίση του δικαστηρίου ουσίας, όσον αφορά το ύψος της επιδικαστέας χρηματικής ικανοποίησης αποφασίζεται (κατ' αρχήν αναιρετικώς ανέλεγκτα), με βάση τους ισχυρισμούς και τα αποδεικτικά στοιχεία που θέτουν στη διάθεσή του οι διάδικοι. Επιβάλλεται όμως, σε κάθε περίπτωση να τηρείται, κατά τον καθορισμό του επιδικαζόμενου ποσού, η αρχή της αναλογικότητας ως γενική νομική αρχή και δη αυξημένης τυπικής ισχύος [άρθρα 2 παρ. 1 και 25 του ισχύοντος Συντάγματος] με την έννοια ότι η σχετική κρίση του δικαστηρίου, δεν πρέπει να υπερβαίνει τα όρια όπως αυτά διαπιστώνονται από τα

δεδομένα της κοινής πείρας και την κοινή περί δικαίου συνείδηση σε ορισμένο τόπο και χρόνο, που αποτυπώνονται στη συνήθη πρακτική των δικαστηρίων. Και τούτο, διότι μια απόφαση, με την οποία επιδικάζεται ένα ευτελές ή υπέρμετρα μεγάλο ποσό, ως δήθεν εύλογο κατά την ελεύθερη κρίση του δικαστηρίου, προς αποκατάσταση της ηθικής βλάβης, ευτελίζει, στην πρώτη περίπτωση, (όσον αφορά τον παθόντα), το σεβασμό της αξίας του ανθρώπου, και στην δεύτερη, (όσον αφορά τον υπόχρεο), το δικαίωμα της περιουσίας τους, αφού το δικαστήριο επεμβαίνοντας στη διαφορά μεταξύ ιδιωτών πρέπει, όπως προαναφέρθηκε, να τηρεί μια δίκαιη ισορροπία ανάμεσα στα αντιτιθέμενα συμφέροντα, με παράλληλη προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Στο σημείο αυτό σημειώνεται ότι η έννοια της αναλογικότητας είναι έννοια αυστηρότερη του "ευλόγου" και συνακόλουθα το "εύλογο" εμπεριέχεται αναγκαίως στο "ανάλογο". Άλλωστε την αρχή αυτή, υπό την προεκτεθείσα έννοια, εκφράζει και η υπερνομοθετικής ισχύος διάταξη του άρθρου 1 του πρώτου πρόσθετου πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ, υπό την έννοια ότι πρέπει να υπάρχει μια ανεκτή σχέση αναλογικότητας μεταξύ των χρησιμοποιούμενων μέσων και του σκοπού που επιδιώκει κάθε μέτρο, το οποίο αποστερεί ένα άτομο από θεμελιακό δικαίωμά του, όπως από την ιδιοκτησία του. Ενόψει όλων αυτών η κρίση του δικαστηρίου της ουσίας, ως προς το ύψος του ποσού της επιδικασθείσης χρηματικής ικανοποίησης, πρέπει να ελέγχεται αναιρετικά, για το αν παραβιάζεται ευθέως ή εκ πλαγίου (άρθρο 559 ΚΠολΔ αναλόγως από τους αρ. 1 ή 19), η αρχή της αναλογικότητας (άρθρο 2 παρ. 1 και 25 του Συντάγματος) υπό την προεκτεθείσα έννοια, αλλά και όταν διαπιστώνεται υπέρβαση από το δικαστήριο της ουσίας των ακραίων ορίων της διακριτικής του ευχέρειας.

Μειοψήφισαν όμως ένδεκα (11) μέλη της συνθέσεως. Εξ αυτών: Α) οι Αντιπρόεδροι Δήμητρα Παπαντωνοπούλου, Νικόλαος Λεοντής και Βασιλική Θάνου- Χριστοφίλου, διατύπωσαν την άποψη ότι η αρχή της αναλογικότητας, όπως προβλέπεται στο άρθρο 25 παρ. 1 του Συντάγματος, δεν απευθύνεται στο δικαστή και επομένως, η σχετική κρίση του δικαστηρίου της ουσίας για τον καθορισμό της οφειλόμενης χρηματικής ικανοποίησης δεν υπόκειται στον έλεγχο του ακυρωτικού υπό τους όρους της πιο πάνω διάταξης. Η σχετική, όμως, κρίση του δικαστηρίου της ουσίας, ελέγχεται για ευθεία ή εκ πλαγίου παραβίαση της διατάξεως του άρθρου 932 ΑΚ, όταν διαπιστώνεται υπέρβαση από το ουσιαστικό δικαστήριο των ακραίων ορίων της διακριτικής του ευχέρειας. Β) οι Αρεοπαγίτες Ιωάννης Γιαννακόπουλος, Χρυσόστομος Ευαγγέλου, Γεώργιος Σακκάς, Μαρία Γαλάνη-Λεοναρδοπούλου, Πάνος Πετρόπουλος, Ευγενία Προγάκη, Χαράλαμπος Καλαματιανός και Αρτεμισία Παναγιώτου, διατύπωσαν την άποψη ότι η ως άνω κρίση του δικαστηρίου της ουσίας δεν ελέγχεται αναιρετικώς ούτε όταν ενέχει παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας, ούτε και όταν υπερβαίνει τα ακραία όρια της διακριτικής του ευχέρειας.

Στην κρινόμενη υπόθεση το δικαστήριο της ουσίας, μετά από εκτίμηση των επικληθέντων και προσκομισθέντων αποδεικτικών στοιχείων, δέχτηκε ανελέγκτως τα εξής: "Η ενάγουσα (ήδη αναιρεσείουσα) είναι εμπορική εταιρία με σκοπό την εισαγωγή, διανομή και εμπορία, τροφίμων, αλκοολούχων ποτών και οίνου στην περιφέρεια της Δωδεκανήσου. Συστήθηκε το έτος 1993 με βάση τη με αριθμ. ... 1/5-1-1993 πράξη σύστασης και καταστατικό του συμβολαιογράφου Καλύμνου Ιωάννη Ρήγα, δημοσιευμένη στο ΦΕΚ 125415/4/93, μετά από μετατροπή και συγχώνευση των ομορρύθμων εταιριών με τις επωνυμίες "Μ. Μ. ΥΙΟΙ ΟΕ" και "Ι. Μ. ΚΑΙ ΣΙΑ ΟΕ".

Η πρώτη εναγόμενη εταιρία με την επωνυμία "PERNOD RICARD HELLAS A.B.E.E" και το διακριτικό τίτλο "ΕΠΟΜ ΑΒΕΕ", τυγχάνει καθολική διάδοχος της αρχικής εναγομένης εταιρίας με την επωνυμία "ALLIED DOMECQ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΠΟΤΩΝ ΚΑΙ ΟΙΝΩΝ" και το διακριτικό τίτλο "ALLIED DOMECQ ΑΕΒΕ" και έχει ως αντικείμενο την παραγωγή, εμπορία και αντιπροσώπευση τροφών, οίνων και αλκοολούχων ποτών. Κατά το έτος 1994 η ολλανδική εταιρία με την επωνυμία "ALLIED DOMECQ BV" εξαγόρασε την αρχικώς πρώτη εναγομένη εταιρία "ALLIED DOMECQ ΑΕΒΕ". Στη συνέχεια η πιο πάνω εταιρία μεταβίβασε το σύνολο των μετοχών της στην ισπανική εταιρία "BODEGAS DOMECQ GRUPO AMPRESARIAL" που ανήκει στον όμιλο ALLIED DOMECQ. Η δεύτερη εναγόμενη είναι μία εκ των εταιρειών του πιο πάνω ομίλου, αντικείμενο της οποίας αποτελεί η παραγωγή αλκοολούχων ποτών, ενώ παράλληλα έχει και τα δικαιώματα διάθεσης και εκμετάλλευσης ορισμένων αλκοολούχων ποτών του πιο πάνω ομίλου. Η πρώτη εναγόμενη εταιρία, η οποία από το έτος 1968 λειτουργούσε με την επωνυμία "GENKA A.E", προμήθευε τις ιδρύτριες ομόρρυθμες εταιρίες της ενάγουσας με αλκοολούχα ποτά, τα οποία η τελευταία διένεμε στην περιοχή της Δωδεκανήσου, ενώ αυτές πραγματοποιούσαν αγορές προϊόντων και από τη δεύτερη εναγόμενη εταιρία. Κατά το έτος 1993, που ιδρύθηκε η ενάγουσα, εντάθηκε η συνεργασία αυτής με την πρώτη των εναγομένων και η μεταξύ τους σύμβαση μετεξελίχθηκε σε άτυπη σύμβαση αποκλειστικής διανομής, χωρίς όμως να σταματήσουν και οι περιοδικές αγορές προϊόντων απευθείας από τη δεύτερη εναγόμενη, η οποία όμως λειτουργούσε ταυτόχρονα και ανεξάρτητα από την πρώτη εναγομένη. Ειδικότερα, η ενάγουσα εμπορευόταν και διέθετε στην περιοχή της Δωδεκανήσου στα πλαίσια της μεταξύ αυτής και της πρώτης εναγομένης σύμβασης αποκλειστικής διανομής, μεταξύ άλλων, τα ούισκι "Ballantine's", "Teachers", "Canadian Club", το gin "Beefeater", τη βότκα "Serkova", και τα λικέρ "Sauza", "kalhua", "Tia Maria" και "Malibu". Με βάση την σύμβαση αυτή η ενάγουσα προμηθευόταν αποκλειστικά από την πρώτη εναγομένη προϊόντα, τα οποία μεταπωλούσε σε τρίτους, στην περιοχή των Δωδεκανήσων, στο δικό της όνομα, για δικό της λογαριασμό και με δικό της επιχειρηματικό κίνδυνο και για τις πωλήσεις αυτές εξέδιδε τιμολόγια στο όνομα της, ενεργώντας έτσι ως αποκλειστικός διανομέας των πιο πάνω προϊόντων. Η ενάγουσα για την επίτευξη του σκοπού της πιο πάνω σύμβασης είχε αναπτύξει ένα εκτεταμένο και οργανωμένο δίκτυο διανομής, όπως καταστήματα, αποθηκευτικούς χώρους που λειτουργούσαν ως φορολογικές αποθήκες που εξυπηρετούσαν και την πρώτη εναγόμενη, μόνιμο προσωπικό, αγορές ή μισθώσεις οχημάτων τροφοδοσίας και μηχανογράφηση. Καθόλη τη διάρκεια της εμπορικής συνεργασίας και για την καλύτερη εξέλιξη της, η ενάγουσα προώθησε τα προϊόντα της πρώτης εναγομένης στην πιο πάνω περιοχή και δραστηριοποιήθηκε προς την κατεύθυνση της ανευρέσεως νέων πελατών, διευρύνοντας το πελατολόγιο της. Η εμπορία και διανομή των προϊόντων της πρώτης εναγομένης αποτελούσε το 40% τουλάχιστον της εμπορίας της ενάγουσας, αφού η τελευταία εμπορευόταν παράλληλα και προϊόντα άλλων εταιριών, όπως της εταιρίας "B. K. ΑΒΕΕ", της εταιρίας Diageo INTERNATIONAL, TUNEL κ.α. Η πιο πάνω άτυπη σχέση αποκλειστικής διανομής μεταξύ της ενάγουσας και της πρώτης των εναγομένων μετατράπηκε στις 1-4-2004 σε έγγραφη σύμβαση αποκλειστικής διανομής ορισμένου χρόνου, πενταετούς διάρκειας με χρόνο λήξης 31-3-2009. Σύμφωνα με την πιο πάνω σύμβαση η

ενάγουσα ανέλαβε την υποχρέωση να αγοράζει από την πρώτη εναγόμενη τα αναφερόμενα στο παράρτημα 1 προϊόντα (αλκοολούχα ποτά), παραγωγής η εκμετάλλευσής της, κάποια από τα οποία παρήγαγε ή είχε το δικαίωμα διάθεσης η δεύτερη εναγόμενη, με σκοπό να τα πωλεί χονδρικώς ή λιανικώς, ως μοναδική και αποκλειστική διανομέας, στην περιοχή της Δωδεκανήσου. Επίσης, ανέλαβε την υποχρέωση να διατηρεί επαρκή αποθέματα (άρθρο 4.2.5), να καταβάλει το συμφωνηθέν τίμημα μέσα σε 90 ημέρες από την παραλαβή τους (άρθρο 7.3), ενώ σε περίπτωση υπερημερίας πάνω από τριάντα (30) ημέρες, θα όφειλε στην προμηθεύτρια το νόμιμο τόκο υπερημερίας, να μεταπωλεί τα προϊόντα αυτά στο δικό της όνομα και για λογαριασμό της και με δικό της κίνδυνο, φέροντας το βάρος οργάνωσης της επιχείρησής της. Επίσης, η ενάγουσα όφειλε να καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια για την αύξηση των πωλήσεων των προϊόντων, να ανταλλάσσει πληροφορίες με την πρώτη εναγόμενη, να συνεργάζεται μ' αυτήν σχετικά με την κατάσταση της τοπικής αγοράς, την πορεία των πωλήσεων και των προωθητικών ενεργειών, να διατηρεί κατάλληλο προσωπικό, διαμορφωμένους χώρους και εξοπλισμό για την αποθήκευση και διανομή των προϊόντων, να αποστέλλει κάθε μήνα, γραπτή αναφορά, σχετικά με τις δραστηριότητές της, τις συνθήκες της αγοράς και τις συνθήκες ανταγωνισμού (άρθρα 4), να διαβιβάζει εγγράφως τις προτάσεις της για το ετήσιο επιχειρηματικό πλάνο, να διαφημίζει τα προϊόντα και να καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια προκειμένου να επιτύχει το συμφωνημένο στόχο αγορών (άρθρα 4.2.13 και 8). Η πρώτη εναγόμενη από την πλευρά της όφειλε να προμηθεύει την ενάγουσα με τα προϊόντα παραγωγής ή εκμετάλλευσής της σε άριστη κατάσταση και κατάλληλα για διάθεση στην τοπική αγορά, σε ποσότητες ανάλογες των παραγγελιών. Να εκτελεί ταχέως τις παραγγελίες, να διαφημίζει, ενεργεί και συμμετέχει με κάθε τρόπο στα προωθητικές ενέργειες. Περαιτέρω, η αμοιβή της ενάγουσας είχε συμφωνηθεί να περιλαμβάνεται στις τιμές μεταπώλησης των προϊόντων. Ειδικότερα, η πρώτη εναγόμενη όριζε τον τιμοκατάλογο των προϊόντων και τα ποσοστά εκπτώσεων επ' αυτού, με τα οποία πωλούσε στην ενάγουσα. Στη συνέχεια, η ενάγουσα μεταπωλούσε αυτά λιανικώς και χονδρικώς σε τιμές που καθόριζε η ίδια, ώστε να επωφελείται των διαφορών από τις τιμές αγοράς των προϊόντων αυτών. Τέλος, ορίστηκε ότι αμφότερα τα μέρη διατηρούσαν το δικαίωμα καταγγελίας της σύμβασης με προηγούμενη έγγραφη ειδοποίηση τριάντα (30) ημερών, σε περίπτωση, μεταξύ άλλων λόγων, που το άλλο μέρος αθετήσει ουσιωδώς τις συμβατικές του υποχρεώσεις και δεν προβεί σε επανόρθωση μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την παραλαβή της ειδοποίησης του πρώτου μέρους (άρθρο 13.2.1). Ειδικότερα, ο προμηθευτής (πρώτη εναγόμενη) δικαιούταν να καταγγείλει τη σύμβαση με προηγούμενη γραπτή ειδοποίηση, σε περίπτωση που ο διανομέας (η ενάγουσα) δεν προέβαινε στην πληρωμή των ποσών που όφειλε στον προμηθευτή μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την ημέρα που αυτά γίνονταν ληξιπρόθεσμα. Η λύση της σύμβασης στην περίπτωση αυτή θα επερχόταν από την ημέρα της παραλαβής από το διανομέα της σχετικής ειδοποίησης του προμηθευτή (άρθρο 13.2.2). Με τη λήξη ή λύση της σύμβασης, όπως προαναφέρθηκε, ο διανομέας υποχρεούταν να επιστρέψει στον προμηθευτή το απόθεμα των προϊόντων που είχε τη στιγμή εκείνη στο κατάστημά του και ο προμηθευτής όφειλε να πιστώσει τον διανομέα με την αξία των εμπορευμάτων αυτών, εκτός και αν ο προμηθευτής του επέτρεπε, για μια περίοδο δύο (2) ημών από την ημερομηνία λήξης ή λύσης να πωλεί και να διανέμει τα

προϊόντα αυτά σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που ορίζονταν στη σύμβαση. Ο προμηθευτής θα δεχόταν μόνο τα προϊόντα που βρίσκονται σε άριστη κατάσταση και συσκευασία, και για τα οποία θα πίστωνε τον διανομέα με την αξία που είχε καταβάλλει (άρθρο 13). Εξάλλου, οι προβλεπόμενες από τη σύμβαση έγγραφες ειδοποιήσεις και δηλώσεις ορίστηκε ότι έπρεπε να διαβιβάζονται με συστημένη ταχυδρομική επιστολή και απόδειξη παραλαβής (άρθρο 15). Η πιο πάνω, συνεπώς, σύμβαση αποτύπωνε τη μέχρι εκείνη τη χρονική στιγμή (1-4-2004) επιτυχημένη αορίστου διάρκειας συνεργασία των δύο συμβαλλομένων μερών, η οποία πλέον θα συνεχιζόταν ενταγμένη μέσα σε ένα καθορισμένο χρονικό πλαίσιο, προσφέροντας ασφάλεια σε αμφότερα τα μέρη ως προς τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματά τους. Μετά από αυτά, αφού, σε εκτέλεση της συνδέουσας τις διαδίκους συμβάσεως, όπως διαμορφώθηκε και λειτούργησε καθόλη τη μακρόχρονη διάρκεια της, η εναγομένη προμήθευε αποκλειστικά την ενάγουσα με τα προϊόντα της, τα οποία η τελευταία μεταπωλούσε σε τρίτους και για δικό της λογαριασμό με τιμές που καθόριζε η ίδια, διατηρώντας με δικά της έξοδα την κατάλληλη οργάνωση και υλικοτεχνική υποδοχή στην πιο πάνω περιοχή για την εκπλήρωση της διανομής και την προώθηση των προϊόντων της πρώτης εναγομένης, και γενικά προστάτευε τη φήμη και τα συμφέροντα της πρώτης εναγομένης εταιρείας. Από τα πιο πάνω προκύπτει ομοιότητα καταστάσεων και οικονομικών συμφερόντων με εκείνα του εμπορικού αντιπροσώπου και η ενάγουσα ως αποκλειστική διανομέας είναι κατά τον ίδιο με τον εμπορικό αντιπρόσωπο τρόπο ενταγμένη στο σύστημα διαθέσεως των προϊόντων της πρώτης εναγομένης. Ενόψει των προαναφερομένων σε συνδυασμό με το σκοπό της επίδικης σύμβασης, αλλά και τη ρητή διατύπωση στο έγγραφο αυτής, προκύπτει σαφώς ότι αυτή καταρτίστηκε χωρίς την ανάμειξη της δεύτερης εναγομένης απευθείας μεταξύ της πρώτης εναγομένης και της ενάγουσας και αφορούσε τα συμβληθέντα σ' αυτήν και μόνο μέρη. Δοθέντος, μάλιστα, ότι η πρώτη εναγομένη δεν δήλωσε κατά τη σύναψη της πιο πάνω σύμβασης στην ενάγουσα ότι ενεργεί επ' ονόματι και για λογαριασμό της δεύτερης εναγομένης, ως άμεσος αυτής αντιπρόσωπος, ούτε προκύπτει ότι μπορούσε να συναχθεί από περιστατικά ότι η πρώτη των εναγομένων ενεργούσε στη σύμβαση αυτή ως αντιπρόσωπος της δεύτερης αυτών. Εκτός όμως αυτού δεν προκύπτει η ύπαρξη στο πρόσωπο της πρώτης εναγομένης της προς αντιπροσώπευση εξουσίας με βάση την οποία αυτή μπορούσε να καταρτίσει την επίμαχη σύμβαση ως άμεσος αντιπρόσωπος της δεύτερης εναγομένης δεσμεύοντας αυτή έναντι της ενάγουσας. Το γεγονός της εμπορίας από την ενάγουσα προϊόντων παραγωγής ή εκμετάλλευσης της δεύτερης εναγομένης, ή η περιστασιακή αγορά από την ενάγουσα προϊόντων απευθείας από τη δεύτερη εναγομένη, δεν είναι ικανό από μόνο του να θεμελιώσει κρίση για ύπαρξη αντιπροσώπευσης της δεύτερης από την πρώτη και συνακόλουθα δέσμευση της από την επίδικη σύμβαση διανομής. Αποδείχθηκε ότι ο εναγόμενος εταιρίες λειτουργούσαν με το ίδιο αντικείμενο, αυτόνομα και ανεξάρτητα η μία από την άλλη, χωρίς αυτό να αναιρείται από το γεγονός της συμμετοχής τους στον ίδιο όμιλο, δοθέντος μάλιστα ότι δεν αποδείχθηκε οποιασδήποτε φύσης οικονομική εξάρτηση μεταξύ τους. Εξάλλου δεν αποδείχθηκε ότι η πρώτη εναγόμενη τύγγανε γενική αντιπρόσωπος της δεύτερης εναγομένης στην Ελλάδα, ισχυρισμό που προέβαλε με την αγωγή της η ενάγουσα και με τον οποίο διατείνεται δηλ. ότι η πρώτη εναγομένη ενήργησε ως αντιπρόσωπος της δεύτερης εναγομένης

προς το συμφέρον αυτής και όχι προς το δικό της συμφέρον. Ο ισχυρισμός όμως αυτός, πέραν της ουσιαστικής αβασιμότητας, είναι άνευ εννόμου επιρροής, γιατί και αληθής υποτιθέμενος, δεν οδηγεί σε παραδοχή της αγωγής της προς τη δεύτερη εναγομένη, αφού υποκείμενο της εκ της συνάψεως της πιο πάνω σύμβασης έννομης σχέσης είναι η πρώτη εναγομένη ως έμμεσος αντιπρόσωπος. Εξάλλου η έμμεση αντιπροσώπηση είναι αντιπροσώπηση συμφερόντων, ενέργεια για λογαριασμό απλώς άλλου και όχι αντιπροσωπεία της ΑΚ 211. Συνακόλουθα, αφού δεν αποδεικνύεται ότι η δεύτερη εναγομένη συνήψε την αναφερόμενη στην αγωγή σύμβαση αποκλειστικής εμπορικής διανομής, η αγωγή, κατά το μέρος που στρέφεται εναντίον της είναι απορριπτέα ως αβάσιμη για έλλειψη παθητικής νομιμοποίησης. Το πρωτοβάθμιο δικαστήριο, το οποίο με την εκκαλούμενη απόφαση του απέρριψε την αγωγή της ενάγουσας, κατά το μέρος της που στρεφόταν κατά της δεύτερης εναγομένης ως ουσιαστικά αβάσιμη, ορθώς εφάρμοσε το νόμο και εκτίμησε τις αποδείξεις. Επομένως ο έκτος λόγος της έφεσης της ενάγουσας, είναι αβάσιμος και απορριπτέος. Περαιτέρω αποδείχθηκε ότι, μετά την υπογραφή της επίδικης σύμβασης, η ενάγουσα άρχισε να αντιμετωπίζει το πρόβλημα των "παράλληλων εισαγωγών", όπου μεγάλες ποσότητες όμοιων προϊόντων, κατέκλυσαν την αγορά της Δωδεκανήσου, σε τιμές πολύ χαμηλότερες από αυτές που, μετά τις εκπτώσεις που της παρείχε η πρώτη εναγομένη, διέθετε ή μπορούσε να διαθέσει η ενάγουσα. Πλέον αυτού η ενάγουσα άρχισε να αντιμετωπίζει προβλήματα με τα προϊόντα KALHUA και BEEFEATER, που προμηθεύτηκε από την πρώτη εναγομένη και τα οποία ανέγραφαν στις ετικέτες τους "αφορολόγητο (Duty free) ή "μόνο για πώληση εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης" (NON EEA SALE ONLY), τα οποία δεν επιτρεπόταν να διαθέσει στην τοπική αγορά. Το εν λόγω πρόβλημα επισήμανε η ενάγουσα με αποστολή του από 4-11-2004 ηλεκτρονικού μηνύματος στο στέλεχος της πρώτης εναγομένης Ε. Ιωάννου. Σχετικά με το πρόβλημα των "παράλληλων εισαγωγών" η ενάγουσα ενημέρωσε την πρώτη εναγομένη με την από "αναφορά σύμβαση Μ. 10-11 Ιουνίου 2004" και την από 31-8-2004 επιστολή της προς τα στελέχη της εναγομένης Ε. Ι. και Ν. Τ., με τις οποίες ζητούσαν λύσεις, προκειμένου να αντιμετωπίσει την οικονομική της ζημία. Όμως, η εμπορική σχέση των διαδίκων άρχισε να παρουσιάζει προβλήματα, εξαιτίας και της αντισυμβατικής συμπεριφοράς της ενάγουσας σχετικά με το μεγάλο χρέος (ύψους 559.527 ευρώ) της προς την πρώτη εναγομένη, το οποίο δεν μπορούσε να καλύψει εγκαίρως (βλ. το από 3-3 2005 έγγραφο της ενάγουσας, και το από την ίδια ημεροχρονολογία έγγραφο της πρώτης εναγομένης). Τα συμβληθέντα μέρη προκειμένου να τακτοποιήσουν τις υποχρεώσεις αυτής της συμφωνίας, μεταξύ των άλλων, αποφάσισαν ε) αμφότερα τα μέρη θα επαναπροσδιόριζαν τα περιθώρια τους προκειμένου να αντιμετωπίσουν τις παράλληλες εισαγωγές στο μέλλον, στ) η πρώτη εναγομένη θα έδινε στην ενάγουσα πιστωτικό όριο ύψους 800.000 ευρώ. Σε περίπτωση που η ενάγουσα επιθυμούσε προϊόντα που ξεπερνούσαν το ως άνω όριο, είτε θα έπρεπε να πωληθούν πριν από την παράδοση, είτε η ενάγουσα θα παρείχε στην πρώτη εναγομένη τραπεζική εγγυητική επιστολή, για οποιοδήποτε ποσό πάνω από 800.000 ευρώ. Η τραπεζική εγγυητική επιστολή θα έπρεπε να μην μπορεί να ανακληθεί και να είναι πληρωτέα άμεσα, και να έχει εκδοθεί από τράπεζα που η εναγομένη θα ενέκρινε και το κείμενο της θα έπρεπε να έχει εκ των προτέρων εγκριθεί. Η πρώτη εναγομένη απέστειλε την πιο πάνω συμφωνία-πρόταση στην ενάγουσα στις 27-4-2005 με την επισήμανση

ότι αυτή θα ήταν σε ισχύ μέχρι το κλείσιμο εργασιών, στις 28-4-2005 και θα περίμενε την έγγραφη απάντηση της ενάγουσας. Την ίδια ως άνω ημεροχρονολογία (28-4-2005) ο Ι. Μ. επικοινωνήσε με τον Α. Κ., διευθυντή οικονομικού και διοικητικού της εναγομένης και τον ενημέρωσε ότι ο αδελφός του και εκ των μετόχων της ενάγουσας Θ. Μ. βρισκόταν σε επαγγελματικό ταξίδι στην Κρήτη και δεν κατέστη δυνατό να του προωθήσει την επίσημη πρόταση που είχε αποσταλεί, ως ανωτέρω, στις 27-4-2005. Ενόψει δε και του Πάσχα (1-5-2005) θα βρίσκονταν και οι τρεις μέτοχοι της ενάγουσας προκειμένου να συζητήσουν και να αποδεχτούν την ως άνω πρόταση (βλ. το από 28-4-2005 ηλεκτρονικό μήνυμα). Η εναγόμενη δεν απάντησε στο πιο πάνω μήνυμα της ενάγουσας, η οποία θεώρησε ότι αυτό έγινε αποδεκτό. Όμοιου περιεχομένου επιστολή απέστειλε ο Ι. Μ. και στον Η. C. Πρόεδρο του Δ. Σ της εναγομένης, με τον οποίο προσπάθησαν να επικοινωνήσουν και την επόμενη ημέρα 29-4-2005. Ο τελευταίος τους ενημέρωσε με ηλεκτρονικό μήνυμα ότι θα βρίσκεται σε διακοπές από 27-4-2005 έως 9-5-2005. Αμέσως μετά το Πάσχα, και συγκεκριμένα στις 3-5-2005 ο Θ. Μ. επικοινωνήσε εκ νέου με ηλεκτρονικό μήνυμα με τον Η. C. και τον ενημέρωσε ότι η ενάγουσα αποδέχεται την πρόταση και έχει ήδη κανονίσει τον τρόπο επιστροφής του αποθέματος από τις φορολογικές της αποθήκες στις αποθήκες της ενάγουσας στην Αθήνα. Ήδη, όμως ο Η. C. με το από 2-3-2005 ηλεκτρονικό του μήνυμα προς την ενάγουσα την ενημέρωσε ότι η εναγόμενη είχε αποσύρει την πρότασή της, επειδή η τελευταία δεν είχε απαντήσει σ' αυτήν μέχρι την ταχθείσα προθεσμία της 28-4-2004. Στη συνέχεια η πρώτη εναγόμενη απέστειλε την από 3-5-2005 επιστολή της προς την ενάγουσα με την οποία την ενημέρωνε για ουσιώδεις παραβάσεις της επίδικης σύμβασης και ειδικότερα: α) για καθυστέρηση στην αποπληρωμή των τιμολογηθέντων και παραληφθέντων απ' αυτήν προϊόντων κατά παράβαση του άρθρου 7.3 της σύμβασης, β) την μη αποστολή μηνιαίων γραπτών αναφορών κατά παράβαση του άρθρου 4.2.6 της σύμβασης, και γ) τη μη κατάθεση πρότασης για το ετήσιο επιχειρηματικό πλάνο κατά παράβαση του άρθρου 4.2.7. Καλούσε δε, την ενάγουσα κατ' εφαρμογή του άρθρου 13.2.1 της σύμβασης, να επανορθώσει τα ανωτέρω μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την παραλαβή της επιστολής. Η ανωτέρω επιστολή κοινοποιήθηκε στην ενάγουσα με δικαστικό επιμελητή στις 10-5-2005, όπως εξάλλου προβλεπόταν από τη σύμβαση για να τρέξει η ως άνω προθεσμία. Όμως, στις 3-6-2005 και πριν από την πάροδο της προβλεπόμενης από την ένδικη σύμβαση προθεσμίας των τριάντα (30) ημερών, η πρώτη εναγόμενη κατήγγειλε την ένδικη σύμβαση και ενημέρωσε την ενάγουσα ότι μπορούσαν να συνεχίσουν τη συνεργασία τους σε μη αποκλειστική βάση και με όρους και συμφωνίες που θα ανακοινώνονταν με μεταγενέστερη επιστολή. Από όλα τα ανωτέρω η πρώτη εναγόμενη προχώρησε στην καταγγελία της επίδικης σύμβασης χωρίς να τηρήσει την προβλεπόμενη προθεσμία των τριάντα (30) ημερών, αφού κατήγγειλε αυτή νωρίτερα (3-6-2005) από την προβλεπόμενη προθεσμία (10-6-2005), διότι η παραλαβή της έγγραφης ειδοποίησης, από την οποία αρχίζει να τρέχει η προθεσμία των τριάντα (30) ημερών, έγινε στις 10-5-2005. Περαιτέρω, όμως, η εν λόγω καταγγελία τυγχάνει, κατά τις κρίσεις της εκκαλουμένης, ως προς τις οποίες δεν προσβάλλεται η εκκαλούμενη απόφαση και καταχρηστική, {συνιστώσα αδικοπραξία, λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι η μεταξύ των διαδίκων συνεργασία χρονολογείται πολλά έτη πριν από την έγγραφη αποτύπωσή της, η ενάγουσα είχε συμβάλει τα

μέγιστα, όπως ελέχθη ανωτέρω, για την προώθηση των προϊόντων της εναγόμενης στην περιοχή της Δωδεκανήσου, ενώ παρά την ενημέρωση που υπήρξε από την μεριά της ενάγουσας, ότι θα απαντήσει στην πρόταση της εναγόμενης αμέσως μετά το Πάσχα, όπως και έπραξε, αφού έπρεπε να αποφανθούν οι μέτοχοι αυτής, η τελευταία, ενεργώντας αδικαιολόγητα και καταχρηστικά, απέσυρε την πρόταση της και προχώρησε σε καταγγελία της σύμβασης, χωρίς όμως, να μπορεί παραβλεφθεί και το πραγματικό γεγονός της παράβασης ουσιωδών υποχρεώσεων εκ μέρους της ενάγουσας, τα οποία όμως, όπως προκύπτει και από τη σχετική αλληλογραφία μεταξύ των διαδίκων μετά την ταχθείσα προθεσμία των τριάντα (30) ημερών βρίσκονταν σε τροχιά διευθέτησης}. Μετά από αυτά η πρώτη εναγόμενη οφείλει να αποζημιώσει την ενάγουσα για τις ζημίες τις οποίες υπέστη από την παράνομη και αντισυμβατική καταγγελία της μεταξύ τους σύμβασης. Ειδικότερα, η ενάγουσα ζημιώθηκε: α) ... (αναλύεται η περιουσιακή ζημία της αναιρεσείουσας) ... Τέλος, ενόψει της παράνομης και καταχρηστικής άσκησης του δικαιώματος καταγγελίας της επίδικης σύμβασης διανομής από την εναγόμενη, η ενάγουσα υπέστη βλάβη στην επιχειρηματική εικόνα και φήμη της, λαμβανομένου υπόψη ότι η συνεργασία της με την ενάγουσα κάλυπτε ποσοστό 40% της εμπορικής της δραστηριότητας, είχε διαρκέσει πολλά χρόνια πριν από την υπογραφή της επίδικης σύμβασης και η ενάγουσα είχε επενδύσει στη συνεργασία αυτή με σημαντικές υποδομές και οργανωμένο δίκτυο διανομής. Μετά την ως άνω καταγγελία, η ενάγουσα απώλεσε μεγάλους πελάτες με αγορές 80.000 και 100.000 ευρώ, όπως ο Π. στη Ρόδο και ο Χ. στην Κω, οι οποίοι στη συνέχεια περιόρισαν σημαντικά τις συναλλαγές τους με την ενάγουσα, όπως κατέθεσε και ο μάρτυρας αποδείξεως". Με βάση τις παραδοχές αυτές, το δικαστήριο της ουσίας καθόρισε, όπως προαναφέρθηκε, ως εύλογη χρηματική αποζημίωση για την ηθική βλάβη που υπέστη η αναιρεσείουσα εξαιτίας της αδικοπρακτικής συμπεριφοράς της πρώτης εναγόμενης, το ποσό των 30.000 ευρώ. Με τις κρίσεις και τις παραδοχές του αυτές το Εφετείο, κατά την κρατήσασα στην Ολομέλεια γνώμη καθορίζοντας τη χρηματική ικανοποίηση της αναιρεσείουσας στο ποσό των 30.000 ευρώ, δεν υπερέβη τα ακραία όρια της διακριτικής του ευχέρειας, αλλά και δεν παραβίασε την αρχή της αναλογικότητας, αφού το εν λόγω ποσό, κατά την κοινή πείρα, την δικαστηριακή πρακτική και την περί δικαίου συνείδηση, δεν υπολείπεται, (και μάλιστα καταφανώς) του συνήθως επιδικαζομένου σε παρόμοιες περιπτώσεις.

Κατά την άποψη όμως των Αρεοπαγιτών Μιχαήλ Αυγουλέα, Δημητρίου Γεώργα, Ιωάννη Μαγγίνα, Σοφίας Καρυστηναίου, Δήμητρας Κοκοτίνη και Διονυσίας Μπιτζούνη το ποσό τούτο υπολείπεται καταφανώς της συνήθως επιδικαζομένης χρηματικής ικανοποίησης. Ενόψει όλων αυτών ο παραπεμφθείς στην Ολομέλεια λόγος αναιρέσεως είναι αβάσιμος και πρέπει να απορριφθεί. Τέλος, πρέπει τα δικαστικά έξοδα να συμψηφιστούν στο σύνολό τους, διότι η ερμηνεία των επικαλουμένων, ως εφαρμοστέων κανόνων δικαίου, ήταν ιδιαιτέρως δυσχερής (άρθρα 179 και 183 ΚΠολΔ).

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Απορρίπτει και τον υπό στοιχείο 3 κατά το β' σκέλος του λόγο της από 21-3-2012 αίτησης αναιρέσεως, με τον οποίο προσβάλλεται, κατά τα αντίστοιχα κεφάλαιά της, όπως εξειδικεύονται

στο σκεπτικό της παρούσης, η υπ' αρ. 4985/2011 απόφαση του Εφετείου Αθηνών.

Συμψηφίζει μεταξύ των διαδίκων τα δικαστικά έξοδα της παρούσης αναιρετικής δίκης.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στην Αθήνα, στις 12 Ιουνίου 2015.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριό του, στις 10 Σεπτεμβρίου 2015.

Η ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ